

MIȘCAREA DE FORȚĂ A LUI PUTIN ÎN ORIENTUL MIJLOCIU

Ana-Simina SAVA
Facultatea de Științe Socio-Umane
Departamentul de Științe Politice, Relații Internaționale și Studii de Securitate
Universitatea „Lucian Blaga” din SIBIU

Abstract: *The aim of this paper is to assess the way in which Putin's intervention in Syria has nowadays become a total game changer, not only in the Middle East but within the whole world. The paper mostly analyses the Russian military forces deployment over the previous six months (end of September 2015 – mid-April 2016) and its repercussions. Furthermore, it is explained why there is this sort of political relationship between Russia and Syria, but also, how far back this actually goes. The paper also identifies the other main actors in the region and their influence within the current situation. There is an assessment of the numbers of the victims and the refugees' crisis as well. Moreover, the relationship between the US coalition and the alliance between Russia, Iran and the Syrian government is explained. There seems to be quite an important clash between the US and Russia, on the matter of whom are they supporting and for which reasons. There have been a lot of debates on this matter, but as things stand now, repercussions can get much worse. Every single actor in this situation must be very careful not to take a certain action, or even accidentally do something, that can lead to the start of a global war.*

Keywords: Russia, Middle East, Syria, WW3, refugees, crisis, military, security

1. Introducere

Încă din timpul Războiului Rece, Siria a fost un aliat al Uniunii Sovietice, în opoziție cu puterile occidentale, iar astfel s-a format o puternică legătură politică între cele două state. Războiul Suezului din 1956 a accelerat încheierea legăturilor dintre Siria și Uniunea Sovietică, concomitent cu creșterea puterii și a influenței partidului sirian Ba'ath. În acea perioadă Siria a primit sponsorizări masive din partea Rusiei, pentru asistență economică și militară.

În 1971, în baza unui acord cu guvernul sirian Ba'athist al președintelui Hafez al-Assad, Uniunea Sovietică și-a deschis o bază navală militară în Tartus, acest favor înlesnindu-i Uniunii Sovietice o prezență stabilă în Orientul Mijlociu. În 1980, Siria și Uniunea Sovietică au semnat un Tratat de douăzeci de ani de prietenie și cooperare. Treizeci de ani mai târziu, în 2011, Rusia

a sprijinit pe plan internațional guvernul Siriei, încă de la începutul războiului civil sirian oferindu-le ajutor militar, politic, dar și sub formă de implicare militară directă, din data de 30 septembrie 2015. Din octombrie 2011, Rusia a respins în mod repetat, proiectul inițiat de către Vest, acesta fiind conceput pentru a cere demisia președintelui sirian Bashar al-Assad și a înlesni posibilitatea unor sancțiuni ONU împotriva guvernului sirian.

Guvernul rus respinge ideea promovată de puterile occidentale și aliații lor arabi, cum că lui Bashar al-Assad nu ar trebui să i se permită să participe la o așa-zisă înțelegere. În ianuarie și februarie 2012, inițiativele de pace ale Rusiei au fost respinse de către Consiliul Național Sirian, precum și de puterile occidentale.

În septembrie 2015, Consiliul Federației, Camera Superioară a Parlamentului rus, i-a autorizat președintelui rus să folosească forțele armate în Siria. Rusia a recunoscut că atacurile vizau nu numai ISIS, dar și grupări rebele cum ar fi al-Nusra, filiala siriană a al-Qaeda.

2. Rusia începe bombardamentele în Siria

În 30 septembrie 2015 Rusia a început bombardamentele împotriva ISIS și a aliaților acestora în Siria. Aceste bombardamente au fost ordonate la cererea guvernului Sirian, după ce aceștia au declarat că și ei vor trimite trupele forțelor terestre ale armatei. Această zi a schimbat complet ecuația geopolitică, nu doar a Siriei dar și la nivel mondial, iar de aici a apărut ideea unei noi alianțe într-un posibil Al 3-lea Război Mondial: Siria – Rusia – Iran, cărora bineînțeles că li s-ar alătura China. Liderii SUA și ai aliaților lor nu sunt deloc încântați de aceasta situație. „Statele Unite și mai multe țări importante din Europa, cum ar fi Germania, Franța sau Marea Britanie au exercitat presiuni serioase asupra Iranului, pentru a-l opri să-și dezvolte un program nuclear. În același timp, China nu a ezitat să livreze atât arme convenționale, cât și tehnologii nucleare sofisticate acestui regim fundamentalist, în schimbul accesului la rezervele de petrol și de gaze naturale ale Iranului. Dacă Iranul își reia eforturile de obținere a armei nucleare – cu care a promis că va distruge Israelul – rezultatul va fi un conflict militar cu Statele Unite, sau o coaliție de trupe din Europa și Statele Unite.”¹

Pe de altă parte, SUA a urmărit îndeaproape și modul în care Rusia și-a introdus foarte multe trupe militare în Siria, lucru confirmat și de Ministerul Afacerilor Externe. Există „experți militari ruși în Siria, care fac antrenamente și instructaje împreună cu sirienii, pe baza noilor echipamente militare livrate”², a declarat Maria Zakharova, purtătoarea de cuvânt a Ministerului de Externe rus. Rusia „a fost mult timp furnizoarea de arme și echipamente militare în Siria, în conformitate cu contractele bilaterale”³, a mai spus ea. Această confirmare a urmat după repetatele avertismente din partea secretarului de stat american, John Kerry, către ministrul de

---

¹ Peter, Navaro, (trad.: Victor, Bîrsan) „China – Războaiele care vor veni: unde vor fi duse și cum pot fi câștigate”, Editura Niculescu, 2011, pp. 160-161

² Jamie, Crawford, „U.S. warns Russia on military buildup in Syria”, <http://edition.cnn.com/2015/09/09/politics/russia-syria-military-buildup-kerry-lavrov/> (Accesat în 3 martie 2016)

³ Idem 2.

externe rus, Serghei Lavrov, cu privire la modul în care o astfel de activitate ar putea intensifica războiul civil din regiune.

Într-un apel telefonic cu Lavrov, Kerry a reiterat îngrijorarea SUA „cu privire la aceste rapoarte ale activităților militare rusești și a făcut foarte clară opinia noastră, că ar putea duce la o mai mare violență și chiar mai multă instabilitate în Siria”¹, a declarat purtătorul de cuvânt, John Kirby.

SUA a solicitat demisia lui Bashar al-Assad, dar cu ajutorul Rusiei și al Iranului, al-Assad a fost în măsură să rămână la putere. Cu toate acestea, atât Moscova cât și Washingtonul se opun ISIS, aparent. America, între timp, a oferit sprijin rebelilor sirieni (FSA – Free Syrian Army) în lupta împotriva ISIS, deși în același timp, încearcă să îl înlăture pe al-Assad.

O altă posibilitate este aceea a menținerii trupelor militare rusești în Siria, chiar și în varianta în care regimul al-Assad ar cădea. Statele Unite au continuat să facă presiuni pentru mai multe detalii, dar Rusia nu a oferit un răspuns foarte clar cu privire la intențiile lor în Siria. Oficialii americani erau foarte sceptici în privința celor două nave ruse care au descărcat echipamente militare în portul sirian Tartus, pentru că natura exactă a încărcăturii era neclară. Sateliții SUA au detectat mai mult de 100 de militari ruși de infanterie navală, echivalentul pușcașilor marini SUA, împreună cu zeci de vehicule militare.²

Sateliții au reperat, de asemenea, cel puțin trei avioane de tip Antonov An-124 „Condor” care descărcau materiale de construcții și echipamente de control al traficului aerian. Inițial, aceste avioane au zburat din Rusia peste Marea Neagră, Bulgaria, Grecia și Marea Mediterană în drumul lor spre Siria. După ce guvernul bulgar și cel grec le-au interzis survolarea spațiului lor aerian, rușii au schimbat traiectoria de zbor, traversând Marea Caspică iar apoi Iranul și Irakul, în drum spre Siria.³

Nu doar americanii condamnă acțiunile Rusiei în Siria, ci și premierul britanic David Cameron. Luând cuvântul în Oxfordshire la începutul lui octombrie 2015, înainte de a merge la conferința Partidului Conservator din Manchester, Cameron a declarat că intervenția militară a Rusiei „nu face decât să înrăutățească situația. Este foarte clar faptul că Rusia nu face diferența între ISIS și grupările siriene de opoziție (FSA) și ca urmare, aceștia fac absolut orice în sprijinul lui al-Assad. Dar noi trebuie să ne menținem poziția și să încercăm în continuare să-i forțăm să prezinte un plan corespunzător pentru a iniția tranziția politică în Siria, deoarece acesta este răspunsul pentru a aduce pacea în regiune”⁴.

Deși americanii și aliații lor pretindeau faptul că Rusia lovește în special taberele FSA, în loc să își focuseze atacurile contra ISIS, în comentariile sale de la sediul ONU din New York, ministrul rus de Externe, Serghei Lavrov, a ținut să menționeze faptul că ei doresc doar să elimine militanții ISIS. Acesta însă a refuzat să spună dacă între cei vizați s-ar fi putut include grupuri susținute în mod explicit de către SUA.

---

¹ Idem 2.

² Idem 2.

³ Idem 2.

⁴ BBC.com, „David Cameron condemns Russia's strikes in Syria”,
<http://www.bbc.com/news/uk-34432440> (Accesat în 3 martie 2016)

Lavrov a respins într-un mod agresiv afirmația Secretarului Apărării SUA, Ashton Carter, cum că Moscova ar „turna benzină pe foc”. „Putem vorbi despre multe incendii cauzate de Pentagon în regiune, dar noi credem că poziția noastră este în absolută conformitate cu dreptul internațional”¹, a spus mai apoi acesta.

Ministrul de externe Sergei Lavrov, spune că Rusia acționează în legalitate.
Sursă: Independent UK

Avioanele rusești au bombardat în special Siria centrală și de nord - vest, zone de importanță strategică pentru regimul al-Assad, acesta din urmă încercând să protejeze bastioanele din Damasc și de pe coastă. Este o situație atât de periculoasă încât ar putea forța Washingtonul și aliații săi, inclusiv Marea Britanie, să accepte faptul că al-Assad va rămâne o parte a ecuației atâta timp cât toate părțile vor încerca să negocieze o tranziție politică pentru țară. Scopul Rusiei este acela de a asigura distrugerea ISIS, misiune pe care coaliția condusă de SUA nu a reușit până acum să o îndeplinească.

3. Părerea americanilor

Pe 1 octombrie 2015, senatorul John McCain declara de la sediul ONU din New York, în direct pentru Fox News, următoarele: „Desigur, Putin și-a instalat deja toate mijloacele necesare, a construit pistele, iar acum nu-i rămâne nimic de făcut decât să înceapă bombardamentele. Mai mult, în loc de a le comunica acest lucru lui Kerry sau Obama, ministrul de externe al Rusiei, a trimis un general rus la ambasada noastră din Bagdad, la nu mai mult de o oră înainte de a începe. Și care este prima țintă?! Oamenii pe care noi îi susținem și îi ajutăm cu armament și

---

¹ David, Osborne, „Russia in Syria: CIA-backed 'moderate' rebels struck by fresh air strikes as Iranian troops 'pour into conflict' ”, <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/russia-in-syria-cia-backed-moderate-rebels-struck-by-fresh-air-strikes-as-iranian-troops-pour-into-a6676051.html> (Accesat în 3 martie 2016)

antrenamente. Ce altă modalitate mai bună ar fi putut să găsească, să ne pună bețe în roate?!¹.

Dacă ne întoarcem cu două săptămâni înaintea acestor evenimente, pe 16 septembrie, generalul Lloyd Austin de la Comanda Centrală a Armatei SUA declara că nu există decât „patru sau cinci” luptători Sirieni antrenați de SUA în lupta împotriva ISIS. Iar după două săptămâni, acești luptători despre care se discuta, controlează o întreagă regiune?! Ceva cu siguranță este neclar în aceasta ecuație. Se poate deduce oare faptul că Washingtonul face niște jocuri la nivel mondial și că desigur, dacă erau doar patru sau cinci luptători antrenați să lupte împotriva ISIS, restul cărora SUA le oferă și armament sunt toți aliați ai ISIS?!

John McCain – ONU, New York
Sursă: The Guardian

Un efort de \$500 milioane pentru a instrui forțele siriene împotriva statului islamic a avut ca rezultat doar o mână de luptători, luptând contra armatei jihadiste. „Vorbim de patru sau cinci,”² a declarat Generalul Lloyd Austin, comandant al Comandamentului Central al SUA. Pentagonul a aproximat la sfârșitul anului 2014 că SUA ar fi antrenat 5.000 de rebeli sirieni în lupta anti-ISIS. „Programul este mult mai mic decât am sperat”³, a recunoscut reprezentantul Pentagonului, Christine Wormuth, spunând că mai au încă 100 - 120 de luptători în curs de formare.

Wormuth și Austin au apărat strategia SUA împotriva ISIS, în fața scepticismului

---

¹ Înregistrare video de la știrile Fox News.

² Spencer, Ackerman, „US has trained only 'four or five' Syrian fighters against Isis, top general testifies”, <http://www.theguardian.com/us-news/2015/sep/16/us-military-syrian-isis-fighters>, (Accesat 3 martie 2016)

³ David, Osborne, „Russia in Syria: CIA-backed 'moderate' rebels struck by fresh air strikes as Iranian troops 'pour into conflict' ”, <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/russia-in-syria-cia-backed-moderate-rebels-struck-by-fresh-air-strikes-as-iranian-troops-pour-into-a6676051.html> (Accesat în 3 martie 2016)

senatorilor. Senatorul Claire McCaskill, un democrat din Missouri, a batjocorit programul de formare siriană, exprimându-și îndoiala față de faptul că Departamentul Apărării va investi alți \$600 milioane pentru a finanța luptători. Austin, care a insistat că „se fac progrese” împotriva ISIS, dar a declarat că „nu ar recomanda” stabilirea unui cordon militar pentru protecția civililor sirieni față de forțele loiale lui Bashar al-Assad și ISIS, fapt care a dus la fluxul de sute de mii de refugiați și la o criză uriașă în Europa.¹

3.1. Realitatea locală

Reacția inițială a SUA a fost aceea că rușii nu bombardează ISIS așa cum ei pretind ca o fac. Se pare însă că rușii bombardează atât ISIS cât și gruparea Jabhat al-Nusra, afiliată al-Qaeda. Una dintre ținte se pare că ar fi fost în orașul Talbiseh, pe principala autostradă din nordul orașului Homs. Acest loc era sub controlul FSA în urmă cu aproximativ doi ani, dar de atunci a fost condusă de Jabhat al-Nusra și grupurile islamiste extremiste asociate.²

Rușii sunt bănuți că ar fi lovit ținte ISIS la est de Alep, Hama, Homs și Damasc, toate acestea fiind zone sub control ISIS. Acțiunile lor sunt coordonate de un nou centru de informații al Rusiei, Iranului și al Irakului, din Bagdad. Rusia sprijină în mod special puterile šiite (Iran, Irak și Hezbollah în Liban), în lupta împotriva puterilor sunnite regionale (Turcia, Arabia Saudită, Qatar, monarhiile din Golf).³

Abd al-Baset Tawila, comandantul FSA (Free Sirian Army), declara în direct pentru o televiziune Siriana următoarele: „În privința al-Nusra, pe care Vestul vrea să o considere a fi o organizație teroristă, noi ne străduim să purtăm un dialog cu ei. Încercăm să ajungem la un consens în legătură cu forma pe care o va avea viitorul stat și de asemenea privind posibilitatea de a crea un stat care să convină tuturor celor implicați. Ar trebui întradevăr să fim capabili să colaborăm și să putem coopera. Nu este un secret faptul că avem strânse legături cu toată lumea, chiar și cu frații noștri din al-Nusra, și colaborăm în multe regiuni”.⁴

Pentru a face o mică recapitulare a informațiilor de până acum, se înțelege că FSA colaborează cu „frații lor” din al-Nusra, care este deja cunoscută a fi afiliată al-Qaeda. Mai mult decât atât, al-Nusra are o alianță directă cu ISIS. În acest caz, luând în considerare faptul că ajutorul adus unei grupări teroriste este ilegal, care ar fi motivul pentru care SUA și aliații săi sprijină în continuare FSA?!

---

¹ Spencer, Ackerman, „US has trained only 'four or five' Syrian fighters against Isis, top general testifies”, <http://www.theguardian.com/us-news/2015/sep/16/us-military-syrian-isis-fighters>, (Accesat 3 martie 2016)

² Patrick, Cockburn, „Russia has entered a war in Syria it cannot afford to lose”, <http://www.independent.co.uk/voices/comment/russia-has-entered-a-war-in-syria-it-cannot-afford-to-lose-a6674271.html>, (Accesat în 5 martie 2016)

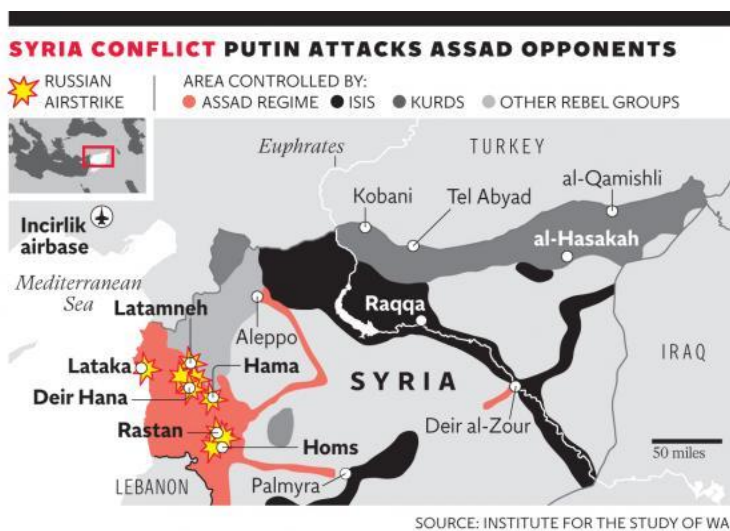
³ David, Osborne, „Russia in Syria: CIA-backed 'moderate' rebels struck by fresh air strikes as Iranian troops 'pour into conflict' ”, <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/russia-in-syria-cia-backed-moderate-rebels-struck-by-fresh-air-strikes-as-iranian-troops-pour-into-a6676051.html> (Accesat în 3 martie 2016)

⁴ Înregistrare video știri, televiziune de știri siriană.

3.2. SUA învinuiește Rusia că ar omorî civili

Michael Fallon a spus că intelligence-ul din Ministerul Apărării ar fi sugerat faptul că doar unul din 20 de atacuri au lovit până acum obiective ISIS, restul fiind îndreptate către civili și rebeli. „Analizăm locurile spre care se îndreaptă atacurile în fiecare dimineață. Marea majoritate nu sunt îndreptate împotriva ISIS” a declarat el într-un interviu. „Dovezile noastre indică faptul că aceștia aruncă bombe și muniție nedirijate în zonele civile, omorând civili, aceștia îndreptându-le împotriva FSA care luptă împotriva lui al-Assad”.¹ În cazul în care Putin este capabil să mențină ritmul, acesta ar putea fi un punct de cotitură. Acest lucru nu înseamnă că jocul s-a încheiat pentru SUA și aliații săi. Cu siguranță, Washingtonul plănuiește ceva chiar în acest moment.

Mai mult decât atât, John McCain declara din nou pentru canalul de televiziune american, Fox News: „Nu-i vom lăsa să-l susțină pe al-Assad, dar în schimb, am putea să facem exact ceea ce am făcut în Afganistan, acum câțiva ani și anume să le înlesnim acestora (FSA) abilitatea de a doborî aceste avioane rusești, pentru că deținem deja echipamentele necesare. Se poate întâmpla același lucru ca și în Afganistan, când afganii au doborât avioanele rusești, după ce aceștia au invadat Afganistanul”.²

Conflictul din Siria. Putin atacă oponenții lui al-Assad din regiune.

Sursă: Independent

În precedenta situație se deduce următoarea logică: SUA a oferit arme și fonduri extremiștilor din Afganistan. Acești militanți au devenit Talibanii zilei de astăzi, împotriva cărora SUA luptă în continuare.

¹ Lizzie, Dearden, „Russian air strikes in Syria are killing civilians to shore up Assad, UK Defence Secretary claims”, <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/russian-air-strikes-in-syria-are-killing-civilians-to-shore-up-assad-defence-secretary-claims-a6677996.html>, (Accesat în 5 martie 2015)

² Înregistrare video de la știrile Fox News.

4. Situația actuală

„Eurasianiștii contemporani sunt frecvenți apărători ai principiului multipolarității care se opune la rându-i principiului unipolarității globalizante, impus de atlantiști după Războiul Rece. Ei consideră că în noua lume nu se mai poate vorbi de statele tradiționale ci de formațiuni civilizatorice grupate în zone geo-economice. Statele și popoarele care participă la proiectul eurasiatic vor fi partenere în mod benevol, bazându-se pe principiul proximității, în termeni de geografie, cultură, valori și civilizație. Aceste state vor fi grupate în patru așa numite „centuri” geo-economice, a unor spații mari, în esență, care ar duce la un climat mondial stabil, potențial lipsit de conflicte.”¹ Cele patru centuri geo-economice ar fi: centura Euro-Africană, centura Asia-Pacific, cea a Eurasiei continentale și centura Americană.

Pentru a reveni la situația actuală, deși au trecut șase luni de când Rusia a început bombardamentele în Siria, încă se mai ia în considerare faptul că rușii folosesc Siria ca pe un pretext pentru a încolți sau poate pentru a demasca SUA.

Până în prezent, Putin nu numai că a adus un nou val de război în Siria, întorcând în favoarea sa ceea ce deja constituia o pierdere constantă a teritoriului pentru președintele sirian Bashar al-Assad, dar în același timp, intervenția lui în Siria este o parte importantă a unui joc de șah global împotriva Occidentului. Mai jos urmează a fi explicate cinci moduri în care Rusia „joacă” împotriva Occidentului în Siria.

4.1. Turcia, văzută ca un „călcâi al lui Achile” pentru NATO

Tensiunile dintre Rusia și Turcia, membră NATO, s-au intensificat de când avioanele de luptă turcești au doborât un avion rusesc aproape de granița siriană, în noiembrie 2015. De atunci, Rusia și-a păstrat promisiunea de a le plăti acestora un preț dureros, observându-se consecințe diplomatice și economice.

Turcia declară că avioanele rusești continuă să încalce spațiul său aerian. De asemenea, Turcia este deja afectată de pozițiile deținute de kurzii sirieni sprijiniți de ruși². În cazul în care Turcia și-ar muta forțele militare în Siria, perspectiva unei lupte directe Rusia – Turcia ar putea determina Statele Unite și Europa să se alătore luptei pe baza principiului de apărare colectivă a NATO. NATO s-ar putea confrunța cu alegerea de a merge la război împotriva Rusiei de dragul aliatului său, Turcia, sau de a suferi o fisură periculoasă în alianță.

4.2. Rusia și kurzii sirieni

La începutul lunii februarie 2016, ONU a susținut o rundă a negocierilor de pace în Siria,

---

¹ Ionuț, Constantin, „Rusia: Paradigma eurasiatică, între teorie și realități geopolitice”, Editura Top Form, București, 2014, p. 74

² Frida, Ghitis, „Russia is using Syria to run circles around U.S.”, <http://edition.cnn.com/2016/02/23/opinions/russia-us-syria-opinion-ghitis/>, (Accesat în 5 martie 2016)

la Geneva, în Elveția. Kurzii sirieni, cei mai eficienți aliați ai SUA împotriva ISIS, când vine vorba de trupe terestre și care dețin o suprafață semnificativă a teritoriului sirian, nu au fost invitați la conferință, deoarece Turcia consideră YPG-ul kurd a fi dușmani teroriști.

În timp ce Statele Unite nu au avut prea multe de spus pe această temă, Rusia a îmbrățișat kurzii sirieni cu ambele brațe și de asemenea a susținut că aceștia ar trebui incluși în discuție. După acest eveniment, kurzii sirieni au deschis un birou la Moscova, numind evenimentul „un moment istoric pentru poporul kurd”.¹ Rusia nu numai că evidențiază contradicțiile din strategia Americii în Siria, dar îi și curtează pe kurzi, îndepărtându-i de SUA.

4.3. Contribuția Rusiei la valul de refugiați

Acțiunile Rusiei contribuie la un val continuu și în creștere al refugiaților sirieni, având mari repercusiuni asupra Statelor Unite și a aliaților săi. În timp ce Putin a susținut că atacurile aeriene ale Rusiei în Siria fac parte dintr-o strategie de combatere a ISIS sau a altor grupuri teroriste, scopul său real este de a-l salva pe al-Assad. Pentru a reuși acest lucru, Rusia și al-Assad vizează în cea mai mare parte grupări non-ISIS, acestea fiind bombardate în speranța că populația civilă va părăsi țara către Vest, sau va alege între al-Assad și ISIS.

Atacurile continue, inclusiv în zona celui de-al doilea cel mai mare oraș al Siriei, Alep, de odinioară sub control rebel, a mai scris încă un nou capitol în criza refugiaților, de asemenea punând presiuni asupra Turciei, care deja a primit circa 2,5 milioane de refugiați.²

4.4. Criza refugiaților duce la divizarea Europei

Uniunea Europeană a supraviețuit unei multitudini de provocări de-a lungul timpului, dar alianța care a supraviețuit crizei datoriilor din Grecia, colapsului bancar și chiar unui conflict cu Rusia pe tema invaziei teritoriului ucrainean, acum nu mai este capabilă să facă față crizei refugiaților sirieni. Acest lucru cu siguranță îi aduce un zâmbet de satisfacție pe față lui Puțin, în timp ce privește din exterior cum cancelarul german Angela Merkel deschide frontierele Europei valului de refugiați. Criza refugiaților, precum și dezbaterile asupra atacurilor teroriste ale islamiștilor, având strânse legături cu teroriști sirieni, pun la îndoială viabilitatea călătoriilor fără pașaport în spațiul Schengen din Europa și aștern o umbră asupra UE. Slăbirea Europei este o pierdere pentru Statele Unite și un câștig pentru Rusia.

4.5. Jocul dintre Rusia și SUA la masa diplomatică

Atunci când secretarul de stat SUA John Kerry a anunțat în Munchen, Germania, că puterile mondiale au fost de acord cu „încetarea ostilităților” în Siria, nimeni nu s-a așteptat ca

---

¹ Lizzie, Dearden, „Russian air strikes in Syria are killing civilians to shore up Assad, UK Defence Secretary claims”, <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/russian-air-strikes-in-syria-are-killing-civilians-to-shore-up-assad-defence-secretary-claims-a6677996.html>, (Accesat în 5 martie 2015)

² Idem 20.

ostilitățile să înceteze în adevăratul sens al cuvântului.¹ Victimele, ca și până acum, sunt cetățenii sirieni, care își dau viața datorită faptului că marile puteri ale lumii și liderii teroriști le decid destinele. Rusia a intensificat atacurile în Alep, aducând câștiguri strategice pentru al-Assad. Poate la un moment dat Putin va regreta intervenția sa în Siria. Dar pentru moment, în timp ce spitalele sunt bombardate în Siria, iar susținătorii săi fac apel Națiunilor Unite pentru a-l sancționa pe Obama, Putin nu poate decât să se bucure de succesul operațiunii sale în Siria. Nu numai că l-a salvat pe al-Assad de la ceea ce la un moment dat începuse să arate că sfârșitul său, dar de asemenea, a reușit să zdruncine influența Statelor Unite și a aliaților săi în regiune.

5. Victime

De asemenea, un lucru foarte îngrijorător este faptul că în ultima jumătate de ani, raidurile aeriene rusești au ucis aproximativ 2000 de civili sirieni. Moscova insistă asupra faptului că ar fi efectuat doar atacuri asupra teroriștilor, însă victimele și luptătorii susțin că bombardamentele au avut loc în zone destul de îndepărtate față de cele ocupate de ISIS.

Bombardament rusesc în Damasc – februarie 2016

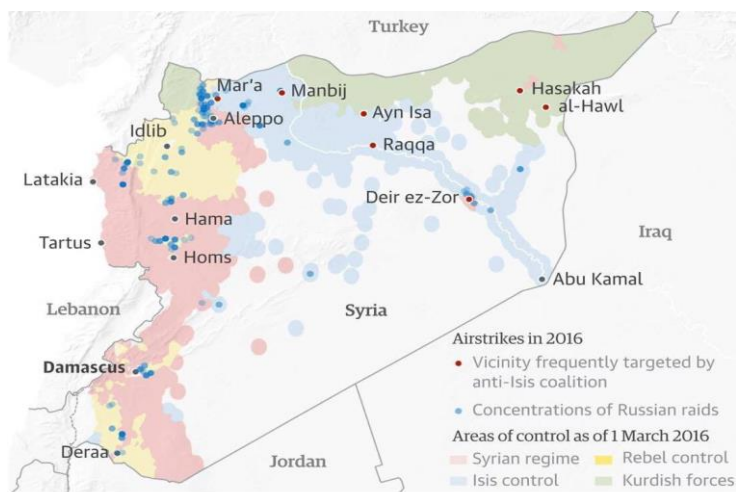
Sursă: The Guardian

„Orice beneficii strategice ar fi obținut Rusia, acestea au avut și au în continuare un cost sângeros pentru civili, toate înregistrările accidentelor locale ridicându-se la un număr de 2.000 sau mai mulți non-combatanți decedați”, a declarat Chris Woods, directorul organizației de monitorizare Airwars, care colectează și evaluează rapoartele victimelor.²

---

¹ Frida, Ghitis, „Russia is using Syria to run circles around U.S.”, <http://edition.cnn.com/2016/02/23/opinions/russia-us-syria-opinion-ghitis/>, (Accesat în 5 martie 2016)

² Emma, Graham-Harrison, „Russian airstrikes in Syria killed 2,000 civilians in six months”, <http://www.theguardian.com/world/2016/mar/15/russian-airstrikes-in-syria-killed-2000-civilians-in-six-months>, (Accesat în 10 martie 2016)

Source: The Carter Center using software from Palantir Technologies; US Department of Defense

Bombardamente în 2016 și împărțirea zonelor după 1 Martie 2016

Sursă: The Guardian

Decesele și distrugerea au determinat zeci de mii de sirieni să-și părăsească locuințele din zonele vizate, unii trecând granița în Turcia, unii îndreptându-se spre Europa, iar alții adunându-se în taberele de refugiați de pe teritoriul Siriei.

Femeie siriană împreună cu fiul său, ajunși pe coasta Greciei.

Sursă: Reuters

Bombardamentele au lovit facilități ale civililor, susținând că au fost luate drept rafinării de petrol. „În cel puțin două dintre filmările atacurilor aeriene din perioada de după 17 noiembrie 2015, ministerul apărării rus a identificat faptul că acele așa zise rafinării de petrol au fost, de

fapt, centre de colectare și tratare a apei sau silozuri de cereale”,¹ spune raportul, care urmează să apară la începutul lunii aprilie. De asemenea, în raport este specificat în continuare faptul că forțele militare rusești folosesc muniții cu dispersie, care sunt deosebit de periculoase pentru civili.

Organizația Amnesty Internațional a declarat într-un raport publicat în martie anul acesta faptul că forțele rusești și cele ale guvernului sirian au direcționat în mod deliberat atacurile către spitale și alte instituții medicale, în scopul de a goli orașele din jurul Alepului de civili.² În aceste atacuri au fost uciși cel puțin trei civili și au fost răniți mai mult de patruzeci, acestea fiind declarate crime de război de către Amnesty Internațional.

6. Retragerea trupelor

Destul de recent, pe 15 Martie 2016, Putin a ordonat retragerea trupelor rusești de pe teritoriul Siriei, spunând că în cele șase luni de intervenție militară obiectivele au fost atinse. Președintele sirian, Bashar al-Assad a comunicat, după un apel telefonic de la Putin, faptul că urmează să înceapă retragerea trupelor militare rusești.³ Mutarea lui a fost în mod clar planificată să coincidă cu începutul negocierilor de pace de la Geneva și poate fi interpretată ca un semn că Rusia consideră că a depus suficiente eforturi în a proteja regimul lui al-Assad de un potențial colaps.

Activiștii sirieni pentru drepturile omului au acuzat în nenumărate rânduri operațiunile rusești pe teritoriul țării și faptul că acestea au cauzat nenumărate victime, dar și o foarte răspândită criză a refugiaților. Oficialii ruși neagă în continuare și cu vehemență aceste afirmații. Mai mult decât atât, Rusia își va mai menține încă prezența militară în Siria, data limită pentru finalizarea acestui demers de retragere nefiind anunțată în mod clar.⁴

Dar după alte două săptămâni de la așa-zisa retragere a trupelor rusești, lumea este din nou împânzită de știri cum că Rusia ar trimite de fapt mai multe trupe, decât cele pe care le retrage. Când Vladimir Putin a anunțat retragerea majorității contingentului militar rus din Siria, era de înțeles și faptul că Yauza, o navă spărgătoare de gheață rusă și una dintre principalele nave de

---

¹ Lizzie, Dearden, „Russian air strikes in Syria are killing civilians to shore up Assad, UK Defence Secretary claims”, <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/russian-air-strikes-in-syria-are-killing-civilians-to-shore-up-assad-defence-secretary-claims-a6677996.html> , (Accesat în 5 martie 2015)

² Emma, Graham-Harrison, „Russian airstrikes in Syria killed 2,000 civilians in six months”, <http://www.theguardian.com/world/2016/mar/15/russian-airstrikes-in-syria-killed-2000-civilians-in-six-months> , (Accesat în 10 martie 2016)

³ Maria, Tsvetkova, „Exclusive: Russia, despite draw down, shipping more to Syria than removing”, <http://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-russia-supplies-idUSKCN0WW0DJ> , (Accesat în 5 aprilie 2016)

⁴ Lizzie, Dearden, „Russian air strikes in Syria are killing civilians to shore up Assad, UK Defence Secretary claims”, <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/russian-air-strikes-in-syria-are-killing-civilians-to-shore-up-assad-defence-secretary-claims-a6677996.html> , (Accesat în 5 martie 2015)

aprovizionare ale misiunii, se va întoarce acasă în portul din Oceanul Arctic.¹

În schimb, la trei zile de la declarația din 14 martie a lui Puțin, Yauza a părăsit portul rusesc din Marea Neagră, Novorossiysk, îndreptându-se către Tartous și transportând o încărcătură extrem de grea. Nu se știe ce transportau navele sau cât de mult echipament a fost transportat în avioane de marfă gigantice, însoțite de avioane de război.² Mișcările sugerează însă faptul că Rusia lucrează intens pentru a-și menține infrastructura militară în Siria.

Putin și Ministrul Apărării, Sergei Shoigu, la Centrul Național de Control al Apărării, Moscova
Sursă: Reuters

Reuters a estimat că Rusia și-a retras aproximativ jumătate din forța aeriană din Siria, care a zburat în afara țării în primele zile după ce retragerea a fost făcută publică, însă numărul exact de avioane ale Rusiei a fost ținut secret.

Ceremonie militară de retragere a trupelor rusești din Siria
Sursă: Reuters

---

¹ Idem 27.

² Idem 27.

7. Concluzii

„Politica rusească față de spațiul post-sovietic a devenit acum mai realistă decât era acum câțiva ani. Cu toate acestea, potențialii aliați rămân state slabe, ceea ce forțează Rusia să finanțeze nu doar modernizarea forțelor armate proprii, ci și să sprijine achiziționarea acestuia de către celelalte state aliate din regiune.”¹

Pentru o lungă perioadă de timp, parteneriatul Damasc - Moscova a fost o relație de reciprocitate constitutivă. Pe parcursul ultimelor două decenii ale Războiului Rece acest parteneriat a reprezentat un exemplu aproape ideal de relație între o super putere și aliatul său regional. Prin consecințele sale complexe, această parteneriat le-a adus o influență majoră ambilor parteneri, politiciii Orientului Mijlociu, mediului de securitate, precum și sistemului internațional în ansamblul său. De asemenea, criza siriană din prezent a influențat în mod considerabil procesele de consolidare ale identității celor două state.

Astăzi, identitatea Rusiei în Relațiile Internaționale este foarte diferită de cea din perioada Războiului Rece. Principala consecință este faptul că, în ciuda modelelor de cooperare bilaterală care par să reflecte într-o anumită măsură era sovietică, noua identitate a Moscovei îi împiedică pe ruși să perceapă relațiile cu guvernul sirian ca pe o chestiune de viață și de moarte. Damascul este în zilele noastre doar un instrument în procesul de reafirmare a statutului de mare putere a Rusiei. Cu toate acestea, luând în considerare cursul operațiunilor militare, Rusia ar trebui să accepte eventuala cădere a aliatului său și să își adapteze politica din Orientul Mijlociu unui nou context.

Bibliografie:

1. BBC.com, „David Cameron condemns Russia's strikes in Syria”, <http://www.bbc.com/news/uk-34432440> (Accesat în 3 martie 2016)
2. David, Osborne, „Russia in Syria: CIA-backed 'moderate' rebels struck by fresh air strikes as Iranian troops 'pour into conflict' ”, <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/russia-in-syria-cia-backed-moderate-rebels-struck-by-fresh-air-strikes-as-iranian-troops-pour-into-a6676051.html> (Accesat în 3 martie 2016)
3. Emma, Graham-Harrison, „Russian airstrikes in Syria killed 2,000 civilians in six

---

¹ Mihai-Ștefan, Dinu, „Federația Rusă – elemente cheie ale participării în OCS (Organizația de Cooperare de la Shanghai), Consiliul NATO – Rusia, BRIC (Brazilia, Rusia, India, China) și posibilele influențe în Asia Centrală și Caucaz, cu repercusiuni asupra României”, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2010, p. 56

- months”, <http://www.theguardian.com/world/2016/mar/15/russian-airstrikes-in-syria-killed-2000-civilians-in-six-months> , (Accesat în 10 martie 2016)
4. Frida, Ghitis, „Russia is using Syria to run circles around U.S.”, <http://edition.cnn.com/2016/02/23/opinions/russia-us-syria-opinion-ghitis/> , (Accesat în 5 martie 2016)
  5. Ionuț, Constantin, „Rusia: Paradigma eurasiatică, între teorie și realități geopolitice”, Editura Top Form, București, 2014
  6. Jamie, Crawford, „U.S. warns Russia on military buildup in Syria”, <http://edition.cnn.com/2015/09/09/politics/russia-syria-military-buildup-kerry-lavrov/> (Accesat în 3 martie 2016)
  7. Jean-Sylvestre, Mongrenier, (trad.: Alexandru, Șiclovan), „Rusia amenință oare Occidentul?”, Ediția I, Editura Cartier, Colecția „Cartier istoric”, 2010
  8. Lizzie, Dearden, „Russian air strikes in Syria are killing civilians to shore up Assad, UK Defence Secretary claims”, <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/russian-air-strikes-in-syria-are-killing-civilians-to-shore-up-assad-defence-secretary-claims-a6677996.html> , (Accesat în 5 martie 2015)
  9. Maria Cristina, Sburlea, „Armed Conflict and Terrorism in Asia after World War II, București: Editura Centrul Tehnic – Editorial al Armatei, 2011
  10. Maria, Tsvetkova, „Exclusive: Russia, despite draw down, shipping more to Syria than removing”, <http://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-russia-supplies-idUSKCN0WW0DJ> , (Accesat în 5 aprilie 2016)
  11. Mihai-Ștefan, Dinu, „Federația Rusă – elemente cheie ale participării în OCS (Organizația de Cooperare de la Shanghai), Consiliul NATO – Rusia, BRIC (Brazilia, Rusia, India, China) și posibilele influențe în Asia Centrală și Caucaz, cu repercusiuni asupra României”, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2010
  12. Patrick, Cockburn, „Russia has entered a war in Syria it cannot afford to lose”, <http://www.independent.co.uk/voices/comment/russia-has-entered-a-war-in-syria-it-cannot-afford-to-lose-a6674271.html> , (Accesat în 5 martie 2016)
  13. Oleg, Serebrian, „Rusia la răspântie – Geoistorie, geocultură, geopolitică”, Ediția I, Editura Chișinău: Cartier, 2014
  14. Peter, Navaro, (trad.: Victor, Bîrsan) „China – Războaiele care vor veni: unde vor fi duse și cum pot fi câștigate”, Editura Niculescu, 2011
  15. Spencer, Ackerman, „US has trained only 'four or five' Syrian fighters against Isis, top general testifies”, <http://www.theguardian.com/us-news/2015/sep/16/us-military-syrian-isis-fighters> , (Accesat 3 martie 2016)